

'Plannen voor plaats', een actueel betoog over de verdichtingopgave van de steden gemaakt door Nic Balthazar, 3 juni 2018

De grote klapper van de eerste editie van het Zaanse Filmfestival was de Pink Floyd-special. Ook de Grace Jones-documentaire was uitverkocht. In het teken van de verdichtingopgave van de steden met ruimte voor stedelijke vergroening vertoonde Babel 'Plannen voor plaats', een documentaire gemaakt in oktober 2017. Deze trok helaas geen hordes film liefhebbers.

Dit deed echter niet af aan de kwaliteit van de documentaire. De 12 belangstellenden waren na afloop dan ook zeer tevreden over wat ze te zien en horen kregen.

Werd de ruimtelijke ordening van onze Zuiderburen door voormalig burgemeester Ruud Vreeman enkele jaren geleden nog verguisd, nu lijken zij koploper te worden met deze inspirerende - en vooral noodzakelijke - frisse zienswijze. Jammer dat vele vragen - zoals a. dreigen de bestaande wijken de nieuwe achterstandswijken te worden, b. moet de gemeente ook aan de openbare ruimte eisen stellen aan ontwikkelaars en c. welke kwaliteitsslag kan/wil/moet Zaanstad hierin maken?- door afwezigheid van verantwoordelijken hiervoor, niet gesteld konden worden.

Binnen het 1e Zaanse Filmfestival met als overkoepelend thema ontmoeting werd deze film van de Vlaamse Bouwmeesters vertoond. Voor onze burens is het glashelder: we moeten krimpen met het gebruik van de ruimte en de hoofdvraag is niet óf maar hoe we dit anders gaan doen en daar ook nog beter van worden! Stedelijke verdichting niet alleen met hoogbouw, maar ook creatieve laagbouw waar wij dichter, warmer en collectiever met elkaar samenleven.

Hoe de stad van morgen gezonder en groener, haar OV beter georganiseerd en 'koning' auto definitief van haar troon gestoten kan worden. Kortom, van kwantitatieve groei naar kwalitatieve groei; van meer naar beter.

Centraal staat dat het denken over wonen anders moet!

Minder bezitterig en minder individualiteit, waarbij de private unit kleiner is en ieder toch zijn/haar eigen stukje 'buitenprivé' heeft, mits het niveau van de gedeelde buitenruimte hoge kwaliteit heeft.

Delen (zoals co-housing) is het nieuwe vermenigvuldigen en het mengen van wonen en werken is belangrijk.

Het 'Pandreitje' in Brugge, een experiment van 100 woningen op 1 hectare, waarvan

*1/4 bebouwd is
1/4 tuin/terras van woning is
2/4 collectieve ruimte is*

Gemeenten zijn/waren gericht op industriële- en woonontwikkelingen, dit bracht geld op. En bouwers zijn 'omzetboys'. Dit kan wederzijds doorbroken worden door open/publieke ruimte een verdienpunt (= waarde, dus geld) te geven.

De verbeelding over ruimte speelt ook een grote rol. Een stad bestaat niet alleen uit gebouwen, hiertussen ligt de collectieve open ruimte, die bij een herontwerp een katalysator kan zijn voor ontmoeting en samenleven.

De stadsluifel in Antwerpen op het Theaterplein voor de schouwburg

De stad moet tevens van kleur veranderen door de stad te vergroenen. Elke uitbreiding met stenen zal evenveel groen diep naar binnen moeten halen. Niet alleen met parken en stadstuinen, maar ook met de 'echte' natuur door een verbinding met het omliggende landschap te maken.

Zolang er plaats wordt gemaakt voor de auto, zullen ze blijven komen. Door het gebruik van deelauto's en wellicht zelfrijdende auto's zijn straks maar liefst 10 keer minder auto's nodig. Misschien is het maatschappelijk draagvlak voor minder ruimtegebruik van auto's wel groter als we denken, omdat we niet goed kijken.

Ook collectief wonen moet een speerpunt zijn in het denken over de ruimtelijke verandering. Jonge mensen willen geen grote villa's meer, maar kleiner en gezelliger wonen en hiervoor minder te werken en meer te profiteren van hun leven.

Deze toekomst kan gebouwd worden. We krijgen dan een wereld met meer zorg voor elkaar, meer fiets, meer natuur, meer/beter OV, minder files, minder fijnstof, veilige fiets- en wandelpaden en minder verkeersdoden. Doen we dit niet, dan gaan we straks zeker inboeten op comfort en welzijn.

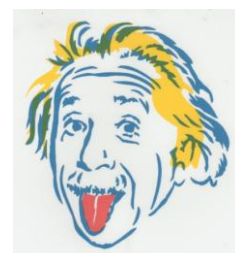
'Plannen voor de Zaan!'

Na afloop van de documentaire hield Jacob Spaander, nauw betrokken bij o.a. Zaanse Geluiden, Platform- en Ecodorp aan de Zaan, een pleidooi over de noodzaak dat we anders moeten omgaan met de aarde en met elkaar. Inspiratiebron in zijn denken is:

We kunnen een probleem niet oplossen met de denkwijze die het heeft veroorzaakt.

-Albert Einstein -

Een wijsheid die door velen vergeten lijkt te zijn...maar de Vlamingen nu wel weer in de smiezen lijken te hebben!

Mensen zijn zich steeds meer bewust van de waarde van de natuur, dat er verantwoord gebouwd moet worden en dat we toch naar een ander soort samenleving moeten als we willen overleven op deze planeet. Hij zegt niet dat alles wat er nu staat aan gebouwen slecht is.

Een flatgebouw is niet per definitie slecht, maar door het anders te benaderen/indelen kan het beter worden.

Groene ruimtes zijn belangrijk, maar het is nu nog een grote kostenpost. Toch is meer groen beter voor de gezondheid en vermindert het de hittestress. Door meer na te denken over het invullen van de ruimte creëer je een prettige omgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, maar waar ook plaats is voor een eigen plek.

De urgentie om anders te gaan leven is zichtbaar. Nu rekening houden met de indeling van ruimtes en nu oplossingen bedenken die generaties mee gaan, zijn nodig om ons wonen, werken en leven te verduurzamen.

Wat wil Jacob?

Jacob had altijd de sterke wens een ecodorp te bouwen, die straks - *een intentieovereenkomst voor koop met de gemeente is inmiddels gezet* - vervuld kan worden door verbouw van een leegkomend schoolcomplex: Circa 20 wooneenheden (koop & huur) met gemeenschappelijke ruimtes en buitenruimte en een buurtfunctie. Het wordt geen commune of een verzameling "Hobbit-huisjes"!

maquette stedelijk Eco-dorp Tulpstraat Wormerveer

Het stedelijk ecodorp wordt een Zaanse broedplaats én inspiratiebron voor het anders denken: de circulaire manier van bouwen, wonen, werken en samenleven!

Jacob is ook al zeer lang betrokken bij en bezig met stadsmoestuintjes (het creëren van kleine groene eilandjes waar mensen elkaar tevens kunnen ontmoeten) en met daktuinen.

De daktuin op het zorgcentrum 'Pennemes' in Zaandam, goed voor de bewoners en de buurt.

Jacob antwoordde dat dit bij Pennemes niet echt het geval was, maar dat hier de plantenbakken zodanig geplaatst zijn - n.l. op de draagmuren (en het gebruik van kunstgras) - dat het geen probleem oplevert.

Sinds 1,5 jaar ligt er op het dak van zorgcentrum Pennemes in Zaandam een daktuin, die in eerste instantie gebruikt wordt door eigen bewoners.

Opmerking uit de zaal: Dit soort tuinen is ook heel geschikt voor het aantrekken van diverse insecten.

Een van de andere aanwezigen vroeg zich af of alle daken constructueel geschikt zijn voor een daktuin.

Transformatie van de 'Amandelbloesem' in Wormerveer tot woonvorm voor de huidige/nieuwe tijd: Een buurtwoonhuis voor Inwoners en organisaties, deze faciliteren en de ruimte geven

Plan 'Bannenhoven' met veel aandacht en kwaliteit voor de openbare ruimte

Door anders te denken kan er anders gebouwd worden:

- compacter, socialer en lagere parkeerdruk
- met sterke sturing, ondersteuning en pakket van eisen vanuit de Gemeente
- toekomstige bewoners, ontwikkelaars en woningcorporaties hierbij betrekken
- alle partijen bij elkaar brengen en praten over het belang van elk, we zijn immers allemaal verantwoordelijk voor onze toekomst

Jacob besloot zijn presentatie met de wijze woorden: 'WAT JE NU NEERZET LAAT JE OOK ACHTER!'

Wellicht dat deze BabelCinema op een later tijdstip nogmaals geprogrammeerd gaat worden.